ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ GIUSEPPE TESAURO της 22ας Οκτωβρίου 1992 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Το προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε το tribunal d'instance du septième arrondissement de Paris αφορά την ερμηνεία του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1697/79 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1979, περί της «εκ των υστέρων» εισπράξεως εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών που δεν απαιτήθηκαν από τον φορολογούμενο, για εμπορεύματα που διασαφηνίστηκαν υπό τελωνειακό καθεστώς συνεπαγόμενο την υποχρέωση καταβολής τέτοιων δασμών [1], και, επικουρικώς, την ερμηνεία του άρθρου 13 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1430/79 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουλίου 1979, περί της επιστροφής ως αχρεωστήτως εισπραχθέντων ή της διαγραφής χρέους εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών [2].

2. Υπενθυμίζω συνοπτικά τα πραγματικά περιστατικά της κυρίας δίκης και παραπέμπω στην έκθεση ακροατηρίου για τις λεπτομέρειες.

Κατά την τριετία μεταξύ 1986 και 1988, η εταιρία Hewlett Packard France (στο εξής: HP-France) εισήγαγε στη Γαλλία πληκτρολόγια ηλεκτρονικών υπολογιστών καταγωγής Σιγκαπούρης. Στηριζόμενη σε «δεσμευτική» πληροφορία παρασχεθείσα στη Hewlett Packard Γερμανίας από τη Διεύθυνση Οικονομικών του Μονάχου, η HP-France διασάφησε τα εν λόγω πληκτρολόγια, ενόψει της θέσεώς τους σε ελεύθερη κυκλοφορία, υπό τη δασμολογική κλάση 84.55 Γ, που περιλαμβάνει τα «ξεχωριστά τεμάχια» ηλεκτρονικών υπολογιστών. Δεδομένου ότι για τα υπαγόμενα στην εν λόγω δασμολογική κλάση εμπορεύματα αναστέλλονται οι δασμοί [3], η HP-France απηλλάγη της καταβολής των.

Κατόπιν μεταγενεστέρου ελέγχου, οι γαλλικές τελωνειακές αρχές πληροφόρησαν την HP-France ότι τα εν λόγω πληκτρολόγια θα έπρεπε να είχαν υπαχθεί στη δασμολογική κλάση 84.53 Β, που περιλαμβάνει τις «μονάδες» επεξεργασίας πληροφοριών και ότι, κατά συνέπεια, θα προέβαιναν σε είσπραξη εκ των υστέρων των δασμών που οφείλονταν για το έτος 1986 [4].

Επικαλούμενη το εφαρμοστέο κοινοτικό δίκαιο, η HP-France ζήτησε από τις τελωνειακές αρχές να την απαλλάξουν από κάθε χρηματική ποινή και να διαβιβάσουν τον

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ιταλική.

1 — ΕΕ ειδ. έκδ. 02/007, σ. 254.

2 — ΕΕ ειδ. έκδ. 011/015, σ. 162.

3 — Βλ. το παράρτημα ΙΙ του κανονισμού (ΕΟΚ) 3599/85 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 1985, περί εφαρμογής των γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων κατά το έτος 1986 για ορισμένα βιομηχανικά προϊόντα καταγωγής αναπτυσσομένων χωρών (ΕΕ L 352, σ. 1).

4 — Πρέπει να διευκρινισθεί στο σημείο αυτό ότι κατά τον χρόνο επελεύσεως των πραγματικών περιστατικών τα υπαγόμενα στη δασμολογική 84.53 Β εμπορεύματα απέλαυαν επίσης αναστολής των δασμών, αλλά μέχρι ενός ανωτάτου ετησίου ορίου, όπως κατανέμεται. Οι εισαγωγές έφθασαν το 1986 το εν λόγω όριο, γεγονός που οδήγησε στην εκ νέου είσπραξη των δασμών (βλ. τον κανονισμό 1236/87 της Επιτροπής, της 4ης Μαΐου 1987, ΕΕ L 117, σ. 5) προκειμένου για τις συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του εν λόγω έτους και οι διατυπώσεις των οποίων έλαβαν χώρα μετά την υπέρβαση του δασμολογικού ανωτάτου ορίου: για τον λόγο αυτό η διαδικασία εισπράξεως εκ των υστέρων που κινήθηκε από τις γαλλικές αρχές αφορά μόνο τις εισαγωγές που πραγματοποιήθηκαν το 1986.

φάκελό της στην Επιτροπή προκειμένου να εκδοθεί, σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1697/79, απόφαση περί μη εισπράξεως. Δεδομένου ότι δεν έλαβε απάντηση από τις γαλλικές αρχές, η HP-France άσκησε ενώπιον του tribunal d'instance du septième arrondissement de Paris αίτηση ακυρώσεως της σιωπηρής απορριπτικής αποφάσεως επί της αιτήσεώς της για μη είσπραξη «εκ των υστέρων» των επιδίκων δασμών.

3. Το εθνικό δικαστήριο υπέβαλε στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως επί του ζητήματος αν οι προβαλλόμενες από την προσφεύγουσα στην προκειμένη περίπτωση περιστάσεις, ήτοι η ύπαρξη δεσμευτικής πληροφορίας της Διευθύνσεως Οικονομικών του Μονάχου με την οποία τα εν λόγω εμπορεύματα κατατάσσονταν στη δασμολογική κλάση 84.55 Γ και η μη προβολή οιασδήποτε αντιρρήσεως εκ μέρους των γαλλικών τελωνείων σχετικά με την κατάταξη αυτή (παρά το ότι, σε κάθε διασάφηση εισαγωγής, η δηλούμενη δασμολογική κλάση αναγραφόταν ρητά δίπλα στην ακριβή εμπορική ονομασία των εμπορευμάτων), παρείχαν στην προσφεύγουσα το δικαίωμα για μη είσπραξη εκ των υστέρων των επιδίκων δασμών κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1697/79 ή, επικουρικώς, για διαγραφή των εισαγωγικών δασμών που προβλέπεται στο άρθρο 13 του κανονισμού 1430/79.

Υπενθυμίζω, καταρχάς, ότι οσάκις το Δικαστήριο καλείται να αποφανθεί δυνάμει του άρθρου 177 δεν είναι αρμόδιο να εφαρμόζει κοινοτικούς κανόνες επί συγκεκριμένων περιπτώσεων, αλλά πρέπει να περιορίζεται στο να παράσχει στο εθνικό δικαστήριο, με βάση τα δεδομένα της δικογραφίας, τα στοιχεία ερμηνείας που του είναι αναγκαία για την επίλυση της διαφοράς [5]. Με άλλα λόγια, όταν τα υποβαλλόμενα ερωτήματα υπερβαίνουν το πλαίσιο των καθηκόντων που έχουν ανατεθεί στο Δικαστήριο από το άρθρο 177, σ' αυτό εναπόκειται να συναγάγει από το σύνολο των στοιχείων που του παρέχει το εθνικό δικαστήριο, και κυρίως από το σκεπτικό της πράξεως περί παραπομπής, τα στοιχεία κοινοτικού δικαίου που θα πρέπει να ερμηνευτούν λαμβανομένου υπόψη του αντικειμένου της διαφοράς [6].

Εν προκειμένω, το ερώτημα του εθνικού δικαστηρίου πρέπει να ερμηνευθεί κατά την έννοια ότι ερωτάται αν οι προϋποθέσεις του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1697/79 ή, επικουρικώς, οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 13 του κανονισμού 1430/79 πληρούνται στην περίπτωση που μια εταιρία βασίστηκε, για τη δασμολογική κατάταξη, σε εσφαλμένη (δεσμευτική) πληροφορία παρασχεθείσα σε αδελφή εταιρία από τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές άλλου κράτους μέλους και/ή που οι αρμόδιες για την είσπραξη τελωνειακές αρχές δεν διατύπωσαν καμία αντίρρηση σχετικά με την εν λόγω δασμολογική κατάταξη.

4. Μετά τη διευκρίνιση αυτή θα παρατηρήσω, καταρχάς, ότι το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1697/79 εξαρτά την απόφαση των αρμοδίων αρχών να μη προβούν στην εκ των υστέρων είσπραξη των οφειλομένων δασμών από τρεις σωρευτικώς τιθέμενες προϋποθέσεις: πρέπει οι εξαγωγικοί δασμοί να «μην έχουν εισπραχθεί συνεπεία λάθους αυτών των ιδίων των αρμοδίων αρχών που λογικά δεν μπορούσε να ανακαλυφθεί από τον φορολογούμενο ο οποίος, από μέρους του, ενήργησε καλοπίστως και τήρησε όλες τις διατάξεις που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία, όσον αφορά την κατάθεση της τελωνειακής διασαφήσεως». Θα παρατηρήσω, περαιτέρω, ότι, σύμφωνα με πάγια νομολογία του

5 — Βλ. την απόφαση της 22ας Μαΐου 1990, C-322/88, Alimenta (Συλλογή 1990, σ. I-2077, σκέψη 9).

6 — Βλ. την απόφαση της 20ής Μαρτίου 1986, 35/85, Tissier (Συλλογή 1986, σ. 1207, σκέψη 9).

Δικαστηρίου, το εν λόγω άρθρο «έχει την έννοια ότι, άπαξ συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις τις οποίες ορίζει η διάταξη αυτή, ο υπόχρεος έχει δικαίωμα ώστε να μην πραγματοποιηθεί η είσπραξη δασμών εκ των υστέρων» [7].

Η πρώτη προϋπόθεση που τίθεται από την προαναφερθείσα διάταξη είναι δηλαδή η μη είσπραξη των δασμών να οφείλεται σε λάθος των ιδίων των αρμοδίων αρχών. Επομένως, στο πλαίσιο αυτό πρέπει να διευκρινισθεί αν μπορεί να θεωρηθεί ως «λάθος των ιδίων των αρμοδίων αρχών»: α) το σφάλμα όχι των αρμοδίων για την είσπραξη τελωνειακών αρχών αλλά των αρχών άλλου κράτους μέλους που παρέσχον τη (δεσμευτική) εσφαλμένη πληροφορία στην αδελφή εταιρία β) το γεγονός ότι οι αρμόδιες για την είσπραξη αρχές δεν προέβαλαν καμία αντίρρηση όσον αφορά τη δασμολογική κατάταξη των πληκτρολογίων, ενώ μια απλή παραβολή της δηλωθείσας κλάσεως με τη σαφή εμπορική ονομασία των οικείων εμπορευμάτων θα είχε καταστήσει δυνατό τον εντοπισμό της ασυμφωνίας.

5. Όσον αφορά το σημείο α', παρατηρώ, καταρχάς, ότι, εάν λαμβανόταν ως μόνη βάση το γράμμα του άρθρου 5, παράγραφος 2, θα έπρεπε να συναχθεί το συμπέρασμα ότι, ενόψει της μη εισπράξεως, λυσιτελές στοιχείο είναι μόνο το σφάλμα των ιδίων των αρμοδίων για την είσπραξη αρχών. Ωστόσο, το Δικαστήριο δεν αρκέστηκε σε μια τόσο συσταλτική ερμηνεία και, στην απόφασή Mecanarte-Metalúrgica de Lagoa [8], δέχθηκε ότι πρέπει να θεωρείται ως αρμοδία αρχή κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως «κάθε αρχή που, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, παρέχει στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για την είσπραξη των δασμών, δυνάμενη έτσι να γεννήσει τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη του υποχρέου», διευκρινίζοντας ότι «αυτό ισχύει ιδίως για τις τελωνειακές αρχές του κράτους εξαγωγής, που μεσολαβούν σχετικά με την τελωνειακή διασάφηση».

Το Δικαστήριο αναγνώρισε δηλαδή ότι μπορεί να λαμβάνεται επίσης υπόψη το λάθος τελωνειακών αρχών άλλων από αυτές που είναι αρμόδιες για την είσπραξη των δασμών. Είναι γεγονός ότι, όπως προκύπτει από την προαναφερθείσα απόφαση, το εν λόγω σφάλμα πρέπει να επηρεάζει την είσπραξη των τελών και, συνεπώς, να μπορεί να γεννήσει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη του ενδιαφερομένου επιχειρηματία. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προϋπόθεση αυτή δεν πληρούται στην υπό εξέταση περίπτωση καθότι η εν λόγω πληροφορία δεν δόθηκε στην HP-France αλλά στη γερμανική αδελφή εταιρία που ως εκ τούτου ήταν και η μόνη που θα μπορούσε να την επικαλεστεί.

Είναι σαφές ότι μόνον η Hewlett Packard Γερμανίας μπορεί να επικαλεστεί τη «δεσμευτική» πληροφορία αυτή καθεαυτή: πράγματι, είναι η μόνη που μπορεί να επικαλεστεί το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 1697/79 σύμφωνα με το οποίο απαγορεύεται η εκ των υστέρων είσπραξη τελωνειακών δασμών οσάκις το ποσό τους υπολογίστηκε επί τη βάσει πληροφοριών που δεσμεύουν τις αρχές από τις οποίες προέρχονται. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, αντίθετα, το ζητούμενο είναι αν μια τέτοια πληροφορία μπορεί να χρησιμοποιηθεί, για τους σκοπούς εφαρμογής του άρθρου 5, παράγραφος 2, του ιδίου κανονισμού, όχι από τον αποδέκτη της αλλά από άλλους επιχειρηματίες.

7 — Βλ., προσφάτως, την απόφαση της 27ης Ιουνίου 1991, C-348/89, Mecanarte-Metalúrgica de Lagoa (Συλλογή 1991, σ. I-3277, σκέψη 12).

8 — Προαναφερθείσα απόφαση, σκέψη 22.

Προτού δοθεί απάντηση στο εν λόγω ερώτημα, θεωρώ σκόπιμο να αναφέρω τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1715/90 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 1990, περί των πληροφοριών οι οποίες παρέχονται από τις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών σχετικά με την κατάταξη των εμπορευμάτων στην τελωνειακή ονοματολογία [9], ο οποίος επέφερε εναρμόνιση του υπό συζήτηση θέματος και προβλέπει, ιδίως, ότι η Επιτροπή ορίζει, με εκτελεστικό κανονισμό, ότι μια δεσμευτική πληροφορία παρασχεθείσα σε ορισμένο κράτος μέλος έχει τα ίδια έννομα αποτελέσματα σε όλα τα άλλα κράτη, δεσμεύει δηλαδή κατά τον ίδιο τρόπο τις αρμόδιες αρχές όλων των άλλων κρατών μελών. Η εν λόγω εξέλιξη του κανονιστικού πλαισίου εξηγείται από την επιθυμία αποφυγής διακρίσεων εντός της κοινοτικής σφαίρας και εκκινεί από την εύλογη υπόθεση ότι η δασμολογική κατάταξη ενός εμπορεύματος δεν μπορεί να ποικίλλει από ένα κράτος μέλος σε άλλο. Υπό το πρίσμα αυτό, φρονώ ότι, μετά τη θέσπιση από την Επιτροπή των εν λόγω διατάξεων εφαρμογής, δεν θα μπορεί ευλόγως να αμφισβητηθεί η επιρροή που ασκεί το λάθος των αρμοδίων τελωνειακών αρχών ορισμένου κράτους μέλους έναντι επιχειρήσεων εγκατεστημένων σε άλλα κράτη μέλη, οι οποίες θα μπορούν, συνεπώς, να επικαλούνται τις εν λόγω πληροφορίες — εφόσον οι λοιπές προβλεπόμενες στο άρθρο 5, παράγραφος 2, προϋποθέσεις πληρούνται — προκειμένου να μην υποβάλλονται στην εκ των υστέρων είσπραξη των δασμών.

Ωστόσο, είναι ανάγκη να επισημανθεί ότι οι ισχύουσες κατά την κρίσιμη περίοδο διατάξεις δεν επέτρεπαν να θεωρηθεί ως «λάθος» των ιδίων των αρμοδίων αρχών, κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1697/79 το λάθος των αρμοδίων γερμανικών τελωνειακών αρχών.

9 — ΕΕ L 160, σ. 1.

6. Επομένως, πρέπει να εξετασθεί αν μπορεί να θεωρηθεί ως λάθος των αρμοδίων αρχών το γεγονός ότι αυτές δεν προέβαλαν καμία αντίρρηση ως προς τη δασμολογική κλάση που δηλώθηκε από τον ενδιαφερόμενο επιχειρηματία για τα οικεία εμπορεύματα. Όπως συνάγεται από την απόφαση Foto-Frost [10], ενώ είναι αληθές ότι, όταν οι δασμοί έχουν υπολογισθεί με βάση τις μη επαληθευθείσες ενδείξεις της τελωνειακής διασαφήσεως, μπορούν να διενεργηθούν μεταγενέστεροι έλεγχοι της διασαφήσεως αυτής και διόρθωση του ποσού των βεβαιωθέντων δασμών, είναι επίσης αληθές ότι αν ο «εκ των υστέρων» έλεγχος δεν αποκάλυψε κανένα νέο στοιχείο σε σχέση με τα υποβληθέντα με την τελωνειακή διασάφηση, η μη είσπραξη των δασμών πρέπει, καταρχήν, να αποδίδεται σε σφάλμα των τελωνειακών αρχών. Με άλλα λόγια, για να υπάρχει λάθος των αρμοδίων αρχών, λάθος που να δικαιολογεί τη μη είσπραξη, αρκεί οι εν λόγω αρχές, παρά το μέγεθος και τη συχνότητα των πραγματοποιηθεισών από τον επιχειρηματία συναλλαγών, να μην έχουν αμφισβητήσει, βάσει των παρεχομένων στην τελωνειακή διασάφηση στοιχείων, τη δασμολογική κατάταξη που χρησιμοποίησε ο ενδιαφερόμενος.

Τούτο επιβεβαιώνεται, τουλάχιστον έμμεσα, στο άρθρο 2 της οδηγίας 82/57/ΕΟΚ [11], που έχει εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση, σύμφωνα με το οποίο ο συναλλασσόμενος πρέπει να προβαίνει σε περιγραφή των εμπορευμάτων «σύμφωνα με επαρκώς ακριβείς όρους, για να μπορεί η τελωνειακή υπηρεσία να *προσδιορίσει αμέσως και χωρίς αμφιβολία ότι αντιστοιχούν ακριβώς με τη διασαφιζόμενη δασμολογική κλάση ή*

10 — Απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 1987 314/85, (Συλλογή 1987, σ. 4199, σκέψη 24)· βλ., επίσης, απόφαση της 23ης Μαΐου 1989, 378/87, Top Hit Holzvertrieb (Συλλογή 1989, σ. 1359, σκέψη 19).

11 — Οδηγία της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 1981 περί καθορισμού ορισμένων διατάξεων εφαρμογής της οδηγίας 79/695/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί εναρμονίσεως των διαδικασιών θέσεως σε ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων (ΕΕ 1982, L 28, σ. 38).

διάκριση» [12]. Εφόσον όμως δεν αμφισβητείται ότι, σε όλες τις τελωνειακές διασαφήσεις που κατατέθηκαν από την HP-France, ο όρος «πληκτρολόγια» αναγράφεται ρητώς δίπλα στη δηλουμένη δασμολογική κλάση και ότι οι επίμαχες εισαγωγές διενεργήθηκαν στη διάρκεια μιας σχετικώς μακράς περιόδου, χωρίς οι τελωνειακές αρχές να προβάλουν την παραμικρή αντίρρηση όσον αφορά την αναγραφομένη δασμολογική κλάση, συνάγεται ότι η μη είσπραξη των δασμών, που ούτως ή άλλως δεν έπρεπε να εισπραχθούν κατά την εποχή όπου έλαβαν χώρα τα πραγματικά περιστατικά, πρέπει να θεωρηθεί ότι οφείλεται σε λάθος των ιδίων των αρμοδίων αρχών.

7. Στη συνέχεια θα εξετάσω τη δεύτερη προϋπόθεση του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1697/79, σύμφωνα με την οποία πρέπει να πρόκειται για λάθος που λογικά δεν μπορούσε να ανακαλυφθεί από τον φορολογούμενο. Καταρχάς, υπενθυμίζω ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να κρίνει αν πληρούται η προϋπόθεση αυτή, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση του σφάλματος, την επαγγελματική πείρα του ενδιαφερομένου καθώς και την επιδειχθείσα απ' αυτόν επιμέλεια [13]. Ωστόσο, το Δικαστήριο παρέχει στον εθνικό δικαστή ορισμένα κριτήρια που μπορεί να χρησιμοποιήσει για να προβεί στον σχετικό έλεγχο.

Όσον αφορά τη φύση του λάθους, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι πρέπει να εξετάζεται αν οι εφαρμοστέες διατάξεις είναι αρκετά απλές ή, αντίθετα, περίπλοκες. Εν προκειμένω, δεν μπορώ παρά να παρατηρήσω ότι και μόνο το γεγονός ότι ενόψει των διαφορών που υφίσταντο στις ρυθμίσεις των διαφόρων κρατών μελών σχετικά με τη δασμολογική κατάταξη των «πληκτρολογίων» και προκειμένου να εξασφαλισθεί ομοιόμορφη εφαρμογή της συνδυασμένης ονοματολογίας χρειάστηκε να εκδοθεί κανονισμός [14] ο οποίος τελικά «επέβαλε τη δασμολογική κλάση όπου πρέπει να κατατάσσονται τα εν λόγω εμπορεύματα αποτελεί σημαντική ένδειξη, αφενός του περίπλοκου χαρακτήρα του προς επίλυση προβλήματος [15] και, αφετέρου, της μη υπάρξεως αμελείας του συγκεκριμένου επιχειρηματία» [16].

Όσον αφορά, εν συνεχεία, την επαγγελματική πείρα του συγκεκριμένου επιχειρηματία, το Δικαστήριο τόνισε ότι πρέπει να εξετάζεται αν πρόκειται για επαγγελματία και «ιδίως αν είχε προβεί κατά το παρελθόν σε τέτοιες συναλλαγές για τις οποίες είχαν ορθώς υπολογισθεί οι δασμοί» [17]. Είναι βεβαίως αληθές ότι η HP-France είναι επαγγελματίας επιχειρηματίας, πράγμα που επιβεβαιώνεται επιπλέον, όπως ανέφερε η ίδια η Επιτροπή, από το γεγονός ότι απολαύει του δικαιώματος χρησιμοποιήσεως απλοποιημένης διαδικασίας εκτελωνισμού· ωστόσο, όπως συνάγεται από τη δικογραφία, μέχρι τη στιγμή κατά την οποία οι γαλλικές αρχές αμφισβήτησαν την εν λόγω δασμολογική κατάταξη, η HP-France προέβαινε πάντα στις εισαγωγές των οικείων εμπορευμάτων υπό την αυτή δασμολογική κλάση, ήτοι την κλάση 84.55 Γ.

8. Θα εξετάσω, τέλος, την τρίτη προϋπόθεση, ότι δηλαδή ο συναλλασσόμενος πρέπει να έχει ενεργήσει καλοπίστως και να έχει τηρήσει όλες τις ισχύουσες διατάξεις σχετικά με την τελωνειακή διασάφηση. Όπως προκύπτει από τη νομολογία του

12 — Η υπογράμμιση δική μου.

13 — Βλ., προσφάτως, την απόφαση της 16ης Ιουλίου 1992, C-187/91, Société cooperative Belovo (Συλλογή 1992, σ. I-4937, σκέψη 17).

14 — Κανονισμός (ΕΟΚ) 1288/91 της Επιτροπής, της 14ης Μαΐου 1991, περί κατατάξεως ορισμένων εμπορευμάτων στη Συνδυασμένη Ονοματολογία (ΕΕ L 122, σ. 11).

15 — Απόφαση της 26ης Ιουνίου 1990, C-64/89, Deutsche Fernsprecher (Συλλογή 1990, σ. I-2535, σκέψη 20).

16 — Προαναφερθείσα απόφαση Société coopérative Belovo, σκέψη 18.

17 — Προαναφερθείσα απόφαση Deutsche Fernsprecher, σκέψη 21, καθώς και προαναφερθείσα απόφαση Société coopérative Belovo, σκέψη 19.

Δικαστηρίου επί του θέματος [18], ο δηλών υποχρεούται να παράσχει στις τελωνειακές αρχές όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που προβλέπονται από τους κοινοτικούς κανόνες και από τις εθνικές διατάξεις οι οποίες, συμπληρώνουν ή μεταφέρουν στο εσωτερικό δίκαιο τις πρώτες. Στο πλαίσιο αυτό, όπως διευκρίνισε το ίδιο το Δικαστήριο [19], δεν μπορεί να αξιωθεί από τον υπόχρεο παρά να προσκομίσει τα στοιχεία και παραστατικά που αυτός μπορεί λογικά να γνωρίζει και να έχει στη διάθεσή του, ούτως ώστε αρκεί τα εν λόγω στοιχεία, ακόμη και αν είναι ανακριβή, να έχουν υποβληθεί καλοπίστως.

Η HP-France δήλωσε την ορθή ονομασία των οικείων εμπορευμάτων, αλλά όχι την ορθή δασμολογική κλάση, καθόσον βασίστηκε σε δεσμευτική πληροφορία παρασχεθείσα από τις γερμανικές αρμόδιες τελωνειακές αρχές σε αδελφή εταιρία. Εξάλλου, η δηλωθείσα δασμολογική κλάση αναγραφόταν κατά τρόπο σαφή και εμφανή δίπλα στην ονομασία των εμπορευμάτων, ούτως ώστε οι τελωνειακές αρχές θα μπορούσαν κάλλιστα και θα όφειλαν να εντοπίσουν αμέσως την ασυμφωνία προς τη δηλωθείσα δασμολογική κλάση.

Όσον αφορά, εξάλλου, ειδικότερα το ζήτημα της καλής πίστεως, δεν νομίζω ότι η καλή πίστη μπορεί ευλόγως να αμφισβητηθεί στην περίπτωση όπου, όπως εν προκειμένω, ο ενδιαφερόμενος δεν θα κατέβαλλε κανένα δασμό κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, ακόμη και αν είχε κατατάξει τα συγκεκριμένα εμπορεύματα στη δασμολογική κλάση που κρίθηκε ότι ήταν η ορθή στη συνέχεια. Δεν συμμερίζομαι την άποψη της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία, για να πληροί την εν λόγω προϋπόθεση, η HP-France θα έπρεπε να ζητήσει ούτως ή άλλως από τις γαλλικές τελωνειακές αρχές μία «γνώμη περί δασμολογικής κατατάξεως». Πράγματι, δεν είναι καν ανάγκη να υπενθυμίσω ότι η εφαρμοστέα ρύθμιση δεν επιβάλλει στους συναλλασσομένους την υποχρέωση να ζητήσουν γνώμη περί κατατάξεως: αντίθετα, πρόκειται για διαδικασία που ο συναλλασσόμενος μπορεί (και οφείλει) να χρησιμοποιήσει οσάκις έχει αμφιβολίες σχετικά με τη δασμολογική κατάταξη ορισμένου εμπορεύματος.

9. Τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξα ανωτέρω καθιστούν περιττή την εξέταση του ζητήματος αν, σε περίπτωση σαν την υπό συζήτηση, πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79 ενόψει της διαγραφής των οφειλομένων τελών. Ωστόσο, κρίνω χρήσιμη την εξέταση του ζητήματος για λόγους πληρότητας και για την περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο δεν θα υιοθετούσε την προτεινόμενη λύση. Τονίζεται, καταρχάς, ότι η αίτηση διαγραφής δασμών, που βεβαιώθηκαν αλλά δεν καταβλήθηκαν, δυνάμει του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79, μπορεί κατά την άποψή μου να υποβληθεί κάλλιστα συγχρόνως με την αίτηση για μη είσπραξη κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1697/79. Στην πραγματικότητα, οι δύο ανωτέρω κανονισμοί δεν είναι εναλλακτικοί αλλ' αντίθετα ρυθμίζουν διαφορετικές καταστάσεις· επομένως, τίποτε δεν εμποδίζει τον συναλλασσόμενο να ζητήσει να μάθει, με αίτηση υποβληθείσα την ίδια ημέρα, αν, στην περίπτωση που δεν θα του αναγνωριζόταν το δικαίωμα για μη είσπραξη, θα εδικαιολογείτο διαγραφή των δασμών (που ενδεχομένως οι αρμόδιες αρχές θα εισέπρατταν εκ των υστέρων).

Στο άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79 προβλέπεται η δυνατότητα επιστροφής ή διαγραφής εισαγωγικών δασμών σε ειδικές περιπτώσεις στις οποίες

18 — Προαναφερθείσα απόφαση Top Hit Holzvertrieb, σκέψεις 22 έως 26.

19 — Προαναφερθείσα απόφαση Mecanarte-Metalúrgica de Lagoa, σκέψη 29.

δεν υπήρχε «αμέλεια ή δόλος εκ μέρους του ενδιαφερομένου». Κατά τη Γαλλική Κυβέρνηση, η υπό εξέταση περίπτωση δεν εμπίπτει καν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1430/79, καθόσον ο εν λόγω κανονισμός ρυθμίζει τις περιπτώσεις όπου οι αρχές προβαίνουν σε επιστροφές ή διαγραφές εισαγωγικών δασμών, οσάκις οι δασμοί αυτοί ειχπράχθηκαν αχρεωστήτως ή υπολογίστηκαν εσφαλμένως, ενώ στην προκειμένη περίπτωση οι δασμοί θα έπρεπε να είχαν εισπραχθεί και δεν εισπράχθηκαν. Η αλήθεια είναι ότι ο κανονισμός 1430/79 δεν αφορά μόνο τις περιπτώσεις μη υπάρξεως τελωνειακού χρέους ή δασμών που υπερβαίνουν τη νομίμως προβλεπομένη οφειλή· πρέπει να τονισθεί ειδικότερα ότι το άρθρο 13 αφορά μία σειρά περιπτώσεων όπου διαπιστώθηκε εκ των υστέρων ότι η καταβολή των τελών έγινε αχρεωστήτως και εν πάση περιπτώσει ήταν άδικη.

10. Στο πλαίσιο αυτό παρατηρώ, καταρχάς, ότι η υπό εξέταση περίπτωση δεν συγκαταλέγεται στις συνήθεις ειδικές περιπτώσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 4 του κανονισμού 3799/86 της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 1986 [20], που επιτρέπουν την επιστροφή ή την διαγραφή των εισαγωγικών δασμών κατά την έννοια του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79. Δεύτερον, είναι γεγονός ότι η διαδικασία κατά περίπτωση εκτιμήσεως προβλέπεται για άλλες περιπτώσεις που ενδέχεται να εμφανισθούν· ωστόσο, ενόψει της εν γένει λογικής του συστήματος φρονώ ότι δεν μπορεί να γίνει επίκληση του άρθρου 13 προκειμένου να αποφευχθεί η εκτέλεση αποφάσεων εισπράξεως δασμών νομίμως οφειλομένων μεν αλλά μη εισπραχθέντων εκτός — ακριβώς — από την περίπτωση κατά την οποία οι εν λόγω δασμοί, καταβλήθηκαν κατά το προβλεπόμενο χρόνο, εν συνεχεία όμως προέκυψε ότι πληρούσαν τις προϋποθέσεις επιστροφής. Είναι δε βέβαιο ότι, αν η HP-France είχε διασαφήσει τα πληκτρολόγια υπό τη δασμολογική κλάση που στη συνέχεια διαπιστώθηκε πως ήταν η ορθή, δεν θα είχε καταβάλει κανένα δασμό, αφού τα εν λόγω εμπορεύματα υπάγονταν σε καθεστώς προνομιακής μεταχειρίσεως εντός ορισμένων κατανεμημένων ανωτάτων δασμολογικών ορίων.

Στην πραγματικότητα, οι εισαγωγές υπερέβησαν το προβλεπόμενο για το 1986 ανώτατο δασμολογικό όριο κατά τη διάρκεια του έτους 1987, όπως μπορεί εύκολα να συναχθεί από το γεγονός ότι ο κανονισμός της Επιτροπής που επανέφερε την είσπραξη των δασμών εκδόθηκε στις 4 Μαΐου 1987, πράγμα που σημαίνει ότι η είσπραξη των δασμών (ή, ακριβέστερα, η είσπραξή τους εκ των υστέρων) αφορούσε και αφορά αποκλειστικά τις εισαγωγές που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του 1986, αλλά οι διατυπώσεις των οποίων έγιναν μετά τις 4 Μαΐου 1987. Αυτή ακριβώς είναι και η περίπτωση της HP-France.

Μια τέτοια περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως «ιδιαίτερη» διότι διαφορετικά αμφισβητείται η εγκυρότητα του συστήματος στο σύνολό του, εφόσον προβλέπεται στο άρθρο 13 του προπαρατεθέντος κανονισμού 3599/85 του Συμβουλίου, το οποίο, ακριβώς, παρέχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να λαμβάνει — ακόμη και μετά το πέρας της οικείας περιόδου — μέτρα προκειμένου να θέσει τέρμα στη διόγκωση των προτιμησιακών δασμολογικών ποσοστώσεων, δυνατότητα την οποία χρησιμοποίησε η Επιτροπή για να εκδώσει τον προαναφερθέντα κανονισμό 1236/87.

Αναμφίβολα, το γεγονός ότι ο συγκεκριμένος επιχειρηματίας δεν θα είχε καταβάλει κανένα δασμό αν, κατά τον κρίσιμο χρόνο, είχε διασαφήσει τα οικεία εμπορεύματα υπό τη δασμολογική κλάση που διαπιστώθηκε στη συνέχεια ότι ήταν η ορθή, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι στοιχειοθετεί ειδική περίπτωση κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79: η υπέρ-

20 — ΕΕ L 352, σ. 19.

βαση των ανωτάτων δασμολογικών ορίων και η συνακόλουθη εκ νέου επιβολή των δασμών αντιπροσωπεύουν στην πραγματικότητα συνήθη κίνδυνο τον οποίο αναλαμβάνουν οι συναλλασσόμενοι, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν έτυχαν της προνομιακής μεταχειρίσεως συνεπεία σφάλματος που δεν ανακλύφθηκε παρά μετά την υπέρβαση των δασμολογικών ορίων.

11. Επομένως, εν προκειμένω δεν απομένει παρά να κριθεί αν το γεγονός ότι ο συγκεκριμένος επιχειρηματίας βασίστηκε σε δεσμευτική πληροφορία παρασχεθείσα από τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές άλλου κράτους μέλους μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά ειδική περίσταση.

Περιορίζομαι να επισημάνω σχετικώς ότι, όπως αναγνώρισε η ίδια η Επιτροπή με τις γραπτές παρατηρήσεις της, το σφάλμα της εν λόγω αρχής μπορεί κάλλιστα να συνιστά «ιδιαίτερη περίσταση», ιδίως εάν ληφθεί υπόψη η κατάσταση στο σύνολό της: δηλαδή ότι πρόκειται για «δεσμευτική» πληροφορία παρασχεθείσα σε θυγατρική εταιρία που ανήκει στον ίδιο όμιλο με τον συγκεκριμένο επιχειρηματία και ότι, τέλος, αυτός εισήγαγε αρχικώς τα οικεία εμπορεύματα ακριβώς από το κράτος μέλος οι τελωνειακές αρχές του οποίου παρέσχον τη δεσμευτική πληροφορία.

Όσον αφορά, εξάλλου, τη συνδρομή των λοιπών προϋποθέσεων του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79, που είναι η μη ύπαρξη δόλου και προφανούς αμελείας, παραπέμπω απλώς στα όσα προεκτέθηκαν σχετικά με το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1697/79.

12. Ενόψει των προεκτεθέντων, προτείνω, επομένως, στο Δικαστήριο να απαντήσει στα υποβληθέντα από το tribunal d'instance du septième attondissement de Paris ερωτήματα ως εξής:

«1) Το άρθρο 5, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1697/79 του Συμβουλίου έχει την έννοια ότι η εσφαλμένη δεσμευτική πληροφορία δασμολογικής κατατάξεως παρασχεθείσα σε επιχειρηματία διαφορετικό του υποχρέου, από τελωνειακές αρχές άλλου κράτους μέλους, που δεν είναι αρμόδιες για την είσπραξη εκ των υστέρων, δεν συνιστά λάθος των αρμοδίων αρχών· αντίθετα, υφίσταται λάθος των αρμοδίων για την είσπραξη αρχών, κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως, στην περίπτωση κατά την οποία οι αρχές αυτές, παρά τη συχνότητα και τον όγκο των πραγματοποιηθεισών από τον υπόχρεο εισαγωγών, δεν προέβαλαν καμία αντίρρηση ως προς τη δασμολογική κατάταξη των οικείων εμπορευμάτων, μολονότι η απλή παραβολή της δηλωθείσας δασμολογικής κλάσεως και της σαφούς περιγραφής των εμπορευμάτων σύμφωνα με τις προδιαγραφές της ονοματολογίας καθιστούσε δυνατό τον εντοπισμό της εσφαλμένης δασμολογικής κατατάξεως.

2) Το άρθρο 5, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1697/79 του Συμβουλίου έχει την έννοια ότι εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να κρίνει αν το λάθος μπορούσε λογικά να ανακαλυφθεί από τον υπόχρεο, λαμβανομένης υπόψη της φύσεως του λάθους, της επαγγελματικής πείρας του συγκεκριμένου επιχειρηματία καθώς και της επιδειχθείσης από αυτόν επιμελείας. Ο υπόχρεος οφείλει να παράσχει στις τελωνειακές αρχές όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που προβλέπονται από τους κοινοτικούς κανόνες που αφορούν την τελωνειακή διασάφηση και από τους εθνικούς κανόνες που, ενδεχομένως, μεταφέρουν στο εσωτερικό δίκαιο ή συμπληρώνουν τους πρώτους· στο πλαίσιο αυτό, αρκεί οι πληροφορίες αυτές, έστω και αν είναι ανακριβείς, να έχουν παρασχεθεί καλοπίστως.»

Επικουρικώς, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει ως εξής:

«Οι προϋποθέσεις του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79 πληρούνται εφόσον, πέραν της μη υπάρξεως δόλου και προφανούς αμελείας, ο ενδιαφερόμενος βασίστηκε σε δεσμευτική πληροφορία παρασχεθείσα από αρμόδιες τελωνειακές αρχές σε θυγατρική εταιρία του ομίλου στον οποίον ανήκει.»